

Samenwerken doe je zo

Positieve gezondheid wordt steeds vaker als uitgangspunt genomen in het sociaal werk. En dat vraagt domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden. Want wil je de vitaliteit en gezondheid van wijkbewoners verbeteren, dan zullen verschillende domeinen met elkaar moeten samenwerken. De HAN onderzoekt wijknetwerken en maakte aan de hand van succesfactoren en missers een toolbox voor samenwerken in de wijk.



Illustratie: AdobeStock

‘Zorg- en welzijnsprofessionals hebben steeds vaker de ambitie om de vitaliteit van een wijk te vergroten, en we zien ook meer en meer burgerinitiatieven die dezelfde ambitie hebben met een wijk. Voor die mensen is deze toolbox: professionals én actieve burgers, hoewel de taal voornamelijk professional georiënteerd is’, vertelt Miranda Laurant, lector bij het lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). De [Toolbox](#) onderscheidt vier fases: verkennen, vormgeven, verdiepen en verankeren.

Zoek medestanders

‘Een samenwerking begint vaak bij een professional of wijkbewoner die iets wil. Stap één is dat: verken of je medestanders heb in de wijk’, vertelt Laurant. ‘Als je eenmaal een of meerdere partners hebt gevonden, is het super belangrijk dat je met elkaar goed praat over wat je wil en waarom. Dit gesprek wordt vaak overgeslagen omdat men gewoon aan de slag wil. Maar als je niet over het waarom spreekt, loopt de samenwerking vaak in een vroeg stadium spaak. Dan krijg je bijvoorbeeld een situatie waarin je denkt dat je beiden de wijk vitaler wil maken, en kom je er halverwege achter dat de een jonge gezinnen wil helpen met gezonde voeding en de ander wil kwetsbare ouderen bereiken.’

In haar laatste column constateert Annelies Kooiman ook: wijkteams krijgen zo'n grote diversiteit aan vragen op hun bord, dat kunnen ze niet allemaal zelf oppakken. Ze moeten samenwerken. Lees die column [hier](#).

Expliciteer je doel

'Terwijl het best zo kan zijn dat je verschillende activiteiten voor ogen heb, maar hetzelfde onderliggende doel en vanuit dezelfde waarden handelt', vervolgt Laurant. 'Als je het onderliggend doel expliciet bespreekt, is je partner misschien bereid om zijn of haar beoogde activiteit on hold te zetten om samen met één activiteit aan je gemeenschappelijke doel te werken.'

Waarom wil je een dementiecafé?

Laurant geeft een voorbeeld van verschillende partijen die wilden werken rondom het thema dementie. Samen vulden ze de [partnerschapskaart](#) in (ook in de Toolbox). Met die kaart beantwoord je de vraag: wanneer ben ik tevreden? De een vond de samenwerking succesvol als er een dementiecafé was opgezet, de ander wilde een wandelclub. 'Maar een activiteit is niet het doel, dat is een middel om iets anders te bereiken', legt Laurant uit. 'Dus moet je jezelf afvragen: waarom is dat café of die wandelclub belangrijk? Wat wil je met dat café bereiken?' Al pratende kwamen ze erachter dat beide mensen met dementie en mantelzorgers met elkaar wilden verbinden, zodat ze steun aan elkaar kunnen hebben. 'Als je dat helder hebt, blijkt ineens dat het eigenlijk niet uitmaakt of je dat via een café doet of via een wandelclub.'

Kartrekker

Een andere succesfactor in een samenwerking is een kartrekker. 'Door een kartrekker aan te wijzen maak je iemand verantwoordelijk voor het proces', zegt Laurant. 'De kartrekker houdt in de gaten dat de kar blijft rijden en dat iedereen aangehaakt is. Het moet iemand zijn die hoog over kan analyseren en kan inzoomen op individuele kwaliteiten en drempels. Iemand die het gemeenschappelijke doel voor ogen heeft, en ziet hoe dat gerealiseerd kan worden. Deze rol moet niet worden onderschat. Vooral niet door de financiers en betrokkenen van het project: een kartrekker moet tijd hebben om de samenwerking te trekken.'

Een van de proeftuinen die Laurant onderzocht was Proeftuin Ruwaard, waar de gemeenten alle potjes bij elkaar legde voor één groot samenwerkingsverband. Lees [hier](#) meer over die proeftuin.

Verankeren

De Toolbox geeft ook allerlei tips, methodes en tools voor het verdiepen en verankeren van de samenwerking. Bijvoorbeeld door het laten zien van de effecten met behulp van een effectencalculatie, kan een samenwerking een permanent karakter krijgen. [Onder deze link vind je de hele Toolbox](#). De onderzoekers van de HAN gaan de komende tijd een aantal samenwerkingsprojecten volgen die gebruik maken van de Toolbox om te zien hoe bruikbaar de Toolbox is en of er nog elementen missen. Kortom: wordt vervolgd.

Bron: Zorg+Welzijn

<https://www.zorgwelzijn.nl/>